ીરશાહ ઔર ગૌહર.

ઊરદુ આપેરા

ટોરીઆ નાટક મંડલીને માટે

બનાવનાર

ાનજી મેહેરવાંનજી ખાનસાહેબ.

sent his singers upon earth
Songs of sadness and of mirth,
hey might touch the hearts of men,
ring them back to heaven again"—Longfellow.

છાપી પ્રગટ કરનાર

કુંવરજી સોરાબજી નાજર.

તે

અને એલફીનસ્ટન નાટક મંડલીના માલેક.

મુંબઈ.

પર કંપની, મેડો સ્ટ્રીટ, કોટ.

જામશેદજીની કંપની, કાલબાદેવી રોડ.

૧૮૭૪.

જાંહાગીરશાહ ઔર ગૌહર.

ઊરદુ આપેરા

વીકટોરીઆ નાટક મંડલીને માટે

બનાવનાર

નસરવાંનજી મેહેરવાંનજી ખાનસાહેબ.

"God sent his singers upon earth
With Songs of sadness and of mirth,
That they might touch the hearts of men,
And bring them back to heaven again"—Longfellow.

છપાવી પ્રગટ કરનાર

કુંવરજી સોરાબજી નાજર.

તે

વીકટોરીઆ અને એલફીનસ્ટન નાટક મંડલીના માલેક.

મુંબઈ:

કુપર કંપની મેડો ઇસ્ટરીટ, કોટ.

દોરાબજી જમશેદજીની કંપની, કાલબાદેવી રોડ.

૧૮૭૪.

અંગ્રેજી તથા ગુજરાતી "જૉબ પ્રીંટીંગ" પ્રેસ,
બજારગેટ નંબર ૪ થો.

દીબાચો.

શોખીલી પ્રજાના નરમ સ્વભાવનો લાભ લઈ, તેની નજર પર એક કદમ આગલ ભરવાને મને ફરીથી એક વાર તક મલીછે. બદરેમુનીર બેનજીરનો ઉરદુ આપેરા, જે મારી કોશેશનું પેહેલુંજ ફલ ગણાએ, તેને તેની તમામ ખામીઓ છતાં, આલમથી સારો આસરો મલવાથી એ-વીજ કીસમનો એક બીજો આપેરા, દાનેશમંદ પ્રજાની; હુજુરમાં મેલવાની મે હીંમત કીનીછે. અલબત્તા આ મા-રૂં પગલું લગાર હુલ્લડાઈ ભરેલું ગણાએ ખરૂં, કેમકે એક દમજ મે આલમની રેહેમ દીલી પર વધવાને દસ્ત લંબા-વ્યોછે. મારે હંઈઆં જણાવ્વું જોઈએછે, કે ઉરદુ અથવા બીજ કાંઈ મારી સ્વભાશાઓ નથી, માટે કેટલીએક ભુલ અંનજાણપણે દાખલ થઈ હશે, એમાતો કાંઈજ શક નથી. આ જગાએ જણાવ્વુ ફોકટછે, કે હું કાંઇ શાએર નથી; અથવા કવેસ્વર હોવાનો દાવો કરતો નથી, કેમકે શાએ-રીના બોહોલા ચોગાનમા ઉતરવા જેટલી હીંમતકે કુવત મારામા નથી. ફકત એક શોક તરીકેજ મે આ કાંમ કી-ધુંછે, અને એમાં હું કેટલે દરજે ફતેહમંદ થયોછું, તેની મુનસફી અકલમંદ અને મેહેર ભરયાં દીલની આલમને સોંપુછું. આ આપેરાના રસ રંગમા વધારો કરવાને, તથા પ્રજાને વધારે પસંદ પડતો કરવા પાછલ, વીકટોરીઆ અને એલફીનસ્ટન કલબના જાંણીતા અને બાહોશ તથા ચાલાક માલેક, શેઠ કુંવરજી સોરાબજી નાજરની તરફથી મેહેનત તેમજ ખરચની કોઈ પણ રીતની વાન કરવામા આવી નથી. આ નવા આપેરાની પસંદગી અથવા ના પ-સંદગીનો આધાર પ્રજાપર રાખી, હું નમનતાઈથી રજા લઉંછું.

ન. મે. ખાંન સાહેબ.

મુંબઈ તા૦ ૨૦ મી એપરેલ ૧૮૭૪

તખ્તા.

જાંહાંગીરશાહ..ગુલજાર શેહેરકા શાહજાદા.. મી૦ બ. મે. બાલીવાલા.

દાદુમીઆં....જાંહાંગીરશાહકા બાવરચી...મી૦ બ. ફ. દુમસીઆ.

કાલેખા......દાદુમીઆકી બેટીકા આશક...મી૦ ડો. ફ. મગોલ.

શાહેજીન.....જીનોકા બાદશાહ........મી૦ ન. ફ. માંડન.

ગૌહર.....જાંહાંગીરશાકી માશુક......... મી૦ પે. ફ. માંડન.

માદર....જાંહાંગીરશાહકી માદર........મી૦ ન. ફ. માંડન.

કુલસુમ.....દાદુમીઆંકી ઔરત......મી૦ અ. જાં ગીનાઈ.

સકીના.....દાદુમીઆંની બેટી...........મી૦ અ. રૂ. હીરામાંણેક.

ઈન સીવા, દોસ્તો, જીનો, પરીઆં, સહેલીઆં, વગયેરા,

મુકામ—ગુલજાર શેહેર.

"જાંહાંગીરશાહ ઔર ગૌહર"

બાબ પહેલા—પરદા પહેલા.

ગુલજા઼ર શાહેર—એક મહેલ.

(શાહાજા઼દા જેહાંગી શાહા અપને રફી઼કોંકે હમરાહ શરાબ પીતે બયેઠા હયે, તમામ મયકે નશેમે ચકચુર હયેં ઔર શરાબકી તારીફ઼મે ગાતે હયેં)

ગ઼જ઼લ (ભોપાલી)

("મુતરબ઼ે ખુશનવા બુગો તાજ઼ે બતાજ઼ નૌ બનૌ"—એ રાહ પર.)

સબ:—સાકી શરાબકી લા જામ—ભરદે પયેમાના વાહવાહ,
ખ઼ુશીકા હયે એહી અયામ—પ્યાલે ઝુકાના વાહવાહ.
ન હયે દુનીઆસે હમકો કામ-હંમ હયેં શરાબકે ગ઼ુલામ,
એહી હમારા માલીક હયે—એહીતો આશના વાહવાહ.
શાગીરદ હયેં સારે ઇસકે હમ—અયેસે ઉસ્તાદ દે એકમ,
હોશકે સાથ ભુલાદે ગ઼મ—હયે સબસે તવાના વાહવાહ.
અપની રહે ન કંઈ ખ઼બર—ન જાનો જેહાંકી હો ફીકર,
બીહીશ્તકી રાહ લે જીતેજી—દે ભુલા ઠીકાના વાહવાહ.
રફી઼કોં અબ ન સુસ્ત હો—મયે પીનેમે સારે ચુસ્ત હો,
મસ્ત હો લેટો સારે બસ—અબ જામ ઉડાના વાહવાહ.

(સબ પીતે હયેં, કંઇએક જાંહાંગીરશાહકે પીછે ઉસકી મસખ઼રી કરતે હયે, ઔર દુસરે ખુશામદ કરતે હયે)

કાહારવા.

("મોરા પાપ લાગો દંઆં, મચે કોનદેસ જાઊં"—એહ રાહ પર.)

સબ દોસતો:—વાહવાહ શાબાશ જાંહાંગીરશાહ, તું તો રંગીલા
શાહાજાદા.

કંઈએક દોસતો:—તનમે જબતક જાન હયે—રહેંગે તેરે સાથ.

દુસરે દોસ્તો:—(બાજુ) જબ ખાલી હોંગે ખીસે તેરે—
કોઈ ન કરેંગે બાત.

સબ:—વાહવાહ શાબાશ જાંહાગીરશાહ, તું તો રંગીલા
શાહાજાદા.

કઈએક દોસતો:—ભુલેંગે ન તેરા હમ—બડા તેરા એહસાન,

દુસરે દોસ્તો:—(બાજુ) તું મુફલેસ હો ગર પાસ આવે—
બડે ખુજાએંગે કાંન.

સબ:—વાહવાહ શાબાશ જાંહાંગીરશાહ, તું તો રંગીલા
શાહાજાદા.

કંઈએક દોસતો:—મેહરબાની તેરીમે—હો ગયે હયેં હમ ગરક,

દુસરે દોસ્તો:—(બાજુ) ફુટકી કોડી માંગકે દેખો—સબહી
જાએંગે સરક.

સબ :—વાહ વાહ શાબાશ જાંહાંગીરશાહ, તું તો રંગીલા
શાહાજાદા.

(જાંહાંગીરશાહાકી માદર દાખલ હોતી હયે.)

ગઝલ—(કલ્યાંન.)

("ફુબકર દીલમે મેરે તીરકા પએકાન રહા"—એ રાહ પર.)

માદર:—ખુબ કર ગૈર કેંઉ અપનેકો યું બેકામ કીઆ,
અપનીતો રૂસવાઈ કીઈ, ઔર મુઝકોભી બદનામ
કીઆ.

તખ્તકા વાલીહકે તેરે, તુહી હયે જાહાંગીર માલીક
છોડકે તખ્તકો જાહીલ, તુને કયા કામ કીઆ.
દુશમનો તેરે સારે, તુઝકો સતાને હયેં તૈયાર,
અબતો ગનીમોને તેરે, જંગકા પયેગામ કીઆ.
મયેકી મસ્તીમે હયે, તુ ભુલ ગયા અપના હાલ,
શહેરપનાહકે કરીબ, હયે મુદઇને મુકામ કીઆ.
અયેશો મજામે તુને, હયે સારી ગંવાઈ દૌલત,
ખાલી ખજાના તો કીઆ, સુબોહ શામ આરામ
કીઆ.

ઠુમરી.—(કાલીંગડા.)

("નદીઆલે. હંમારે સંગ ચલો"—એ રાહ.)

જાહાંગીરશાહ-હમકો નાહી ફીકર, કછુ દુશમનકી-હમકો નાહી.
મદદ કરેંગે મોએ—દોસ્ત એહ સારે,
દોસ્તી હમારી હયે બચપનકી—હમકો નાહી.

(દોસતો એક એક પીછે ઊઠ જાતે હયે-કંઇએક અપસમે મસલેહત કરતે હયે)

કાહારવા (કાલીંગડા.)

("તારા નીકલા સુબોહકે ગગનમે"—એ રાહ.)

જાંહાંગીરશાહ:—મુઝે મદદ કરો એહ હાલે તંગમે,
માદર:—નહી વફા રહી અબ જગમે.
જાહાંગીરશાહ:—(એક દોસ્તકે પાસજા)હો મેરા મદદગાર
મલેક,
મલેક:—(જાતે જાતે) જરા કામ હયે મુઝે સલામ અલેક
જાંહાંગીરશાહ:—દેખો દેખોરે દુનીઆ એહ દેખો:
માદર:—નહી વફા રહી અબ જગમે.
જાંહાંગીરશાહ:—મુઝે મદદ કરો એહ હાલે તંગમે.

જાંહુાંગીરશાહુ:-(દુસરેકે પાસ જા)તુતો જરૂર કરેગા મદદ,
૨રા--દોસ્ત:-(જાતા હયે) મુઝે ઘરકો હયે જાના જલદ;
જાંહુાંગીરશાહુ:-સુનો સુનોરે સાથીઓ સુનો :
માદર:-નહી વફા રહી અબ જગમે.
જાંહુાંગીરશાહુ:-મુઝે મદદ કરો એહ હાલે તંગમે—
જાંહુાંગીરશાહુ:-(ઉમરકે પાસ જા) કુછ દોસ્તી રહી હયે ઉમરમે !
ઊમર:-(જાતે જાતે)મેરી ઔરત બીમાર હયે ઘરમે ;
જાંહુાંગીરશાહુ:-ઝુઠી ઝુઠીરે જેહાં એહ ઝુઠી:
માદર:-નહી વફા રહી અબ જગમે.
જાંહુાંગીરશાહુ:-મુઝે મદદ કરો એહ હાલે તંગમે.--
જાંહુાંગીરશાહુ:-(ચોથેકે પાસ જા) ફકત તેરી આસ હયે રહી,
૪થા દોસ્ત:-(જાતે જાતે) ભાઈ મેરે પાસતો કુછ નહી;
જાંહુાંગીરશાહુ:-જીઓ જીઓરે જવાબ ખુબ દીઆ;
માદર:-નહી વફા રહી અબ જગમે.
જાંહુાંગીરશાહુ:-મુઝે મદદ કરો એહ હાલે તંગમે.—

ગઝલ—(ભેરવી.)

(" લાગી હયે લગન તુમસે, છુડા કૌન સકેગા"—એ રાહ પર.)

જાંહુાંગીરશાહુ:-ઈસ મુફલસીમે કોઈ ન હો યાર હમારા,
ન સાથી રહા કોઈ, ન ગમખ્વાર હમારા.

આશનાઈ સારી જરસે હયે જરસેહી હયે દુનીઆ,
જરસેહી હરએક થા ફરમાબરદાર હમારા.

હમદમો હમે છોડ ગયે -દીલબરી ન કીઈ,
કીસસે કરે હમ હાલ એહ-એજહાર હમારા-

તેરે સીવા ખુદાયા, ન કોઈ હયે મદદગાર,
કર બખ્ત ખાબીદા એહ અબ બીદાર હમારા—

આરામ લીઆ ગયેન લુટા, ઔર લીઆ કરાર,
એહ કીસ્સો સુનાવેં જા હાલેજાર હમારા.

(ગમગીન હો જાતે હયેં.)

બાબ પહેલા—પરદા દુસરા.

એક કુચા.

(જાંહાંગીરશાહકે બાવરચીકી બેટી સકીના—હાતમે ટોકરી લીએ દાખીલ હોતી હયે)

કાહરવા.

("મયેતો કુવામેં ડકીગે, મયેતો પાનીમેકી રાની"—એ રાહ.)

સકીના:—મયેતો બાવરચીકી બેટી, મેરા બાપ દાદુમીઆં
કુલસુમ મેરી માદર પ્યારી—નામ સકીના મેરા,
કાલેઆંકી માશુક મયે હું—વોહ હયે મેરા હીરા—મયેતો.
કાલી કાલી સુરત મેરે—કાલેઆંકી સારી,
ગોરે મુહકો આગ લગાઉં—કાલી મુઝકો પ્યારી—મયેતો.
ચુંદરીકી સાડી પહેની—લાલ મલમલકી ચોલી,
ઉજલી છીટકા લંહગા બાંધા—સરકે બાલાં ઓલી—મયેતો.
લટક મટક કર ચલી બજારકો—હાતમે લેકે ટોકરી,
નજરભર કોઈ દેખો લોકો—બાવરચીકી છોકરી—મયેતો

(કાલુખા દાખીલ હોતા હયે.)

ઠુમરી—(ભયેરવી.)

(" તેરે નયનોને મુઝકો દીવાના કીઆ"—એ રાહ.)

કાલેખાં:—ચલી ચલી સકીનાં, કાંહાં નખરે ભરી,
કાલેખાંસે જરા મીલતો પરી—ચલી ચલી.
મેહેરબાની હમસે કેઉંરી ઉતારી,
આપ મુઝકો પ્યારી તું બતારી—કાલેખાંસે.

કાહારવા.

" બેટા જંગુ જંગુ, થોડી આગલા દે"—એ રાહ.

સકીનાઃ—બાબા બુઢા મુવા મુઝે આને નહી દેતા—

સકીનાઃ—આજ મંગને ગઈ રજા જબ—ધુલ મેરી ઝાડી,
કાલેખાં:—મયે અગર વાંહાં પાસ રહેતા-જલાતા ઉસકી દાહાડી.
સકીનાઃ—બાબા બુઢા મુવા મુઝે આને નહી દેતા.

સકીનાઃ—બજારકો અબ જાના હયે—છોડો મેરા હાત,
કાલેખાં:—જાનો જલદી મુઝકો કહેદે—કબ મીલેંગે સાથ,
સકીનાઃ—બાબા બુઢા મુવા મુઝે આને નહી દેતા.

સકીનાઃ—રોજ ફજરકો સોતા હયે—વોહ પીછકે ગંડુલ,
કાલેખાં:—ઉસી વક્ત મયે આઉંગા વાંહાં મેરે બુલબુલ.
સકીનાઃ—બાબા બુઢા મુવા મુઝે આને નહી દેતા.

સકીનાઃ—શાહકે બાવરચીખાને પાસ—પુકારીઓ સકીના,
કાલેખાં:—ખુબ જાપતો કલ ફજરકો—આઓગા કાલેખાં.
સકીનાઃ—બાબા બુઢા મુવા મુઝે આને નહી દેતા.

(જાતે હયે.)

બાબ પહેલા—પરદા તીસરા.

—— ——

એક બાગ.

(શાહાજાદા જાંહાગીરશાહ દાખીલ હોતા હયે—એક હાનમેં
પીઆલા જહેરકા લીઆ હયે.)

ગ઼જ઼લ (પરજ કાલીંગડા.)

("ફરસે આએથે સાકી, સુનકે મયેખાને કો હમ"—એ રાહ.)

જાંહાંગીરશાહ:—ગ઼ારમે ગ઼મકે તું આ પેર, જા ગીરા
અફસોસ દીલ,
દામમે તુ ગ઼મ અલમકે કેઉં ફસા અફસોસ દીલ.
કુછ અંદેશા ન કીઆ પેહેલેહી તુને એ ખબર,
અબ પશેમાં હોકે તુ હયે રો રહા અફસોસ દીલ.
દોસ્ત મારે તેરે જો થે, ગયે વોહ તુઝકો છોડકર,
મુફલસીમે કોઈ હયે ન આશના અફસોસ દીલ.
અબ ન જીના હયે ભલા, જબ ગંજો દોલત ખો દીઆ,
હરતરફ મયે હાયરે રૂસવા હુવા અફસોસ દીલ.
મોતકી મયેને પનાહ લીઈ હયે જેહાં અએ પુર જફા,
જહેરકી હું જામ મયે એહ અબ પીતા અફસોસ દીલ.

(પયાલા ઊઠા પીનેકા ઈરાદા કરતા હયે, ઈતનેમે સુલતાને જીનકી
બેટી પુખરાજ પરી નમુદ હોતી હયે—ઔર જામકો
છીન લેતી હયે.)

કાહારવા (ધુનમે.)

"મયે કોન સોતનીઆકે દેસ—સઈઆં પરદેસવા મોરામન હયેરે"—એ રાહ.

પોખરાજ પરી:—તોરી જાન ગુમાનીરા ન દે,ભલા બરગશ્તા તોરા દીન હયેરે.
ભરભર જેહેરકી પયાલા ન પીહલે,—કાહેરે જાન ગુમાવે,—હોરે શાના—તોરી જાન.

ગઝલ (ભોપાલી)

("એહો કહેતીથી લયેલીએ પરદેનશીન"—એહ રાહ.)

જાંહાંગીરશાહ:—કહે આદમ હયે તુ અએ નાજુકતરી—કે હુર તુ હયે, યા હયેગી પરી,
કેઊં આકે મુકાબીલ મેરે ખડી—કેઊં જામગીરાદીઈ જહેરભરી.
જો મુઝકોં ન તુને હયે મરને દીઆ—ઉસકાતો સબબ બતલા તું જરા,
ટુક હાલ તું અપનાભી મુઝકો સુના—કે રાહત હો મેરે દીલકો જરી.
મયે ખાબમે હું, યાં હુંગા બીદાર—મયે હોશમે હુંયા અકલસે બાર,
કયા સુરત હયે એહ ખડી જાનદાર—યા મગજકી સારી હયે જાદુગીરી.
મુઝે કીસને ન અબતક દીલાસા દીઆ—તઆને સે હરએકને દીવાના કીઆ,
મેરે દીલકા આરામભી લુટલીઆ—ન કીસીનેભી મેરી કીઈ દીલબરી.
અએ હુર તેરા કયા હયેગાતો નામ—કાંહાં જાતીથી તુ, કાંહાં તેરા મુકામ,

ક્યા તુઝકો હયે મુઝસેતો કહેદે તુ કામ—મેરે દીલકો હુઈ હયે બેસબરી.

ગ઼જ઼લ (સોરઠ)

("જીને પ્રેમરસ ચાખા નહી, અમરત પીઆતો કીઆ હુવા"—એ રાહ.)

પોખ઼રાજ પરી:—સુનો આદમજાદ મયે હું નહી—પોખરાજ પરી હયે નામ મેરા,
જીને ગુમરાહી ઇખ્તેઆર હયે કીઈ—ઉનહે રાહ દીખાના હયે કામ મેરા.
સુલતાને જીન વાલીદ મેરા,—તેરે પીદરકા થા ખ઼યેરખ઼્વાહ.
ઉસને મુઝે ભેજા યાંહાં, સાયા તુઝપે હયે મુદામ મેરા.
તેરી એહ હાલત દેખકે, ઉસકો હુઈ રંજીદગી
જો કુછ મુઝે ઉસને કહા, વોહ સુન લે તું પયેગ઼ામ મેરા.
તેરે પીદરકી ખ઼ાબગાહ, મે જા તું અયે જાંહાંગીરશાહ,
મરમરકી હયે જો સીલ વાંહાં, ઉઠાકે દેખ ઇનઆમ મેરા
શેતાબી કર શાહાજાદે તું મુઝકો હયે જાના ઘર તરફ,
મલકા હું પરીઓંકી મયે, ક઼ાફ઼ હયે મુક઼ામ મેરા.

(પુખરાજ પરી ગ઼ાએબ હોતી હયે—જાંહાંગીરશાહ ખુશ હો જાતા હયે.)

બાબ પહેલા—પરદા ચોથા.

જાહાંગીરશાહકા બાવરચીખાના.

(ચુલ્હા સીલગા હયે—ઊપર દેગમેં કયે કીસમકે ખાને પકતે હયે—
દાદુમીઆં બાવરચી હાતમેં ખબગીર લીએ ખડા હયે
એક તરફ દરવાજા દીખતા હયે.)

લાવની.

("ચલ બાત છોડ દે કાહના"—એ રાહા.)

દાદુમીઆ:—તૈયાર કરના હયે ખાના—ખાના હયે મુઝે પકાના,
એક દેગમે ચઢાયા પુલાવ,

(કુલસુમ બાહરીસી આતી હયે.)

કુલસુમ:—દાદુમીઆ યાંહ આવ આવ;
દાદુમીઆ:—અરી ચલ ભગારના હયે ખીરીઆન:
કુલસુમ:—જાતા હયે તુમહારા નાખ કાન.

ઝુલ.

દાદુમીઆ:—કુલસુમ બોલ કયા હુવા,
કુલસુમ:—વોહ આયા કાલેખાં મુવા;
દાદુમીઆ:—નીકાલ સકીનાકા જા ધુવા:
કુલસુમ:—તુમને હી જુતીઆં લગાના.
દાદુમીઆ:—ખાના હયે મુઝે પકાના—તૈયાર કરના હયે ખાના.

કુલસુમ:—દોનોને કીઈ હયે મસલેહત,
દાદુમીઆ—કયા હયે વોહ કહેદે ઈસ વક્ત;
કુલસુમ:—અપને આશકકી લાઈ હયે પોટડી:
દાદુમીઆ:—અરે મુઈ વોહ લડકી નખટી.

ઝુલ.

કુલસુમ:—દોનો મીલેગે યાંહાંહી આશક,
દાદુમીઆ:—જાતો ચલ જાએ હમ સટક;
કુલસુમ:—દએ કાલેખાંકો ફેર પટક:
દાદુમીઆ:—ચલ બાહેર જલદી અબ જાના.
.. ..ખાના હયે મુઝે પકાના—તૈયાર કરના હયે ખાના.

(કુલસુમ ઔર દાદુમીઆ બાહેર જાતે હયેં—ઔર દરવાજા ખોલકે આહીસતાસે સકીના દાખીલ હોતી હયે ખીડકી મેંસે ઈશારત કરતે હી.
કાલેખાં ઊસમેંસે અંદર ઊતર આતા હયે—સકીના દરવાજા બંધ કરતી હયે; કાલેખાંકો એક સંદુકપર બીઠાતી હયે.)

કાહારવા.

("ચલરે શામી ચલરે, તુંઝે ગંગા નહલા લાઊં ચલરે"—એ રાહ.)

સકીના:—બયેઠરે, જાની બયેઠરે, તુઝે મીઠાઈ ખીલાઊં બયેઠરે.
કાલેખાં:—મીઠાઈભી લા, ઔર દારૂભી લા દે,
સકીના:—અરે સુનેગા મેરા જેઠરે—તુઝે મીઠાઈ ખીલાઊં.
કાલેખાં:—પલાવ મયે ખાંઊંગા—કબાબભી ખાઊંગા.
(ચુલે પાસ જાકર)
સકીના:—કયા યુંહી ભરેંગા પેટરે—તુઝે મીઠાઈ ખીલાઊં.
(દાદુમીઆ ઔર કુલસુમ દરવાજા ઠોકતે હયેં)

કાહારવા.

("હીરા જયેસે હમે બનેતો બાછવા જયેસે બાલમજી"—એ રાહ.)

સકીના:—બુઢા બુઢીતો પીછે ફીરે, અબ કાંહાં તુઝકો છુપાઊંગી,
કાલેખાં:—મેરા જીયતો નીકલ ગયા, મયે મુવા સકીના,
સકીનાં:—મીઆંજી તુમ ચુપ બયેઠો, મયે માર ખા મર જાઊંગી.
,, :—બુઢા બુઢીતો પીછે ફીરે, અબ કાંહાં તુઝકો છુપાઊંગી.

કાલેખાં:—મીઆંજીતો મર ગયે, તુ જલદી ભગાદે,
સકીના:—એહટોકરીમે તુ છુપ બયેઠ, મયે ફેર તુઝે ભગાઊંગી.
,, :—બુઢા બુઢી તો પીછે ફીરે, અબ કાંહાં તુઝકો છુપાઊંગી.

(એક બડે ઝાપમે સકીના કાલેખાંકો ઢાંપતી હયે, ઔર દરવાજા
ખોલતી હયે—દાદુમીઆ ઔર કુલસુમ દાખીલ હો
ઈધર ઉધર નજર કરતે હયે.)

૫૯.

("વાહવાહ સાહેબજી, કયા ખુબ ખેલ તુમહારાજી"—એ રાહ.)

દાદુમીઆ-કુલસુમ:—વાહવાહ પોટીગે, કંઊ નહીં ખોલા
દરવાજાગે.
સકીના:—આઈ મુઝેથી નીંદ, બહોતજી—
સોઈથી ચુલેપાસ,
દાદુમીઆ:—પર કાંહાંસે યાંહાં આતીહયે—
અત્તરકી એહબાસ.
દાદુમીઆ-કુલસુમ:—વાહવાહ પોટીગે, કંઊ નહી ખોલા
દરવાજાગે.
સકીના:—આખીર થોડા મોલ લાઈથી—
બજારસે મયે આજ,

(કાલેખાં ઝાંપમેસે છીંકતા હયે)

દાદુમીઆં.—અરે સુન સકીના કીસકે આઈ
છીંકનેકી આવાજ,
દાદુમીઆં-કુલસુમ:—વાહવાહ પોટટીગે, કંઊ નહીં ખોલા
દરવાજાગે.
સકીના:—બીલ્લી હોગી છુપી કંહી યાંહાં,
મુઝે ન પુછો તુમ,

દાદુમીઆં:–કયા બીલ્લી પું'બી છીંકતી હોગી,
કહે દે તુ કુલસુમ.
દાદુમીઆં–કુલસુમ:–વાહવાહ પોટડીગે, કેઉ નહીં ખોલા
દરવાજાગે.

કાહારવા.

("જોગી મોરા રામા કાંહાં ગયારે"—એ રાહા)

દાદુમીઆ:–કુલસુમ–છોરી યાંહાં બીલ્લી કાંહાં છુપ રહીગે
છુપ રહી-છુપ રહી છુપ રહીગે–

દાદુમીઆ:–ન જાનુ સંદુકમે હયે–ન જાનુ ચુલેમે હયે,
,, :–ન જાનુ ટોકરીમેસે છીક રહીગે–
દાદુમીઆ:–કુલસુમ:–છોરી યાંહાં બીલ્લી કાંહાં છુપ
રહીગે–

દાદુમીઆં:–ન તો યાંહાં સોટા હયે–ન તો યાંહાં લાઠી
હયે, ન તો યાંહાં કુછ સીવા સાખ
રહીગે–
દાદુમીઆ:–કુલસુમ:–છોરી યાંહાં બીલ્લી કાંહાં છુપ
રહીગે–

(એક લાલ સાખ લે—ઝાપમે મારતા હયે, કાલેખાં ચીલ્લાતા હયે.)

દાદુમીઆં:–એહતો ન હયે છોટી બીલ્લી–એહતો હયે મોટી
બીલ્લી,
,, :–એહતો કોઈ બડી બીલ્લી–ચીખ રહીગે–

દાદુમીઆ–કુલસુમ:–છોરી યાંહાં બીલ્લી કાંહાં છુપ રહીગે.

(કાલેખાં ઝાપમેસે બાહેર નીકલ ભાગતા હયે—દાદુમીઆં ઊસકે
પીછે સાખલે લગતા હયે—કુલસુમ સકીનાકી
મોટી પકડ મારતી હયે.)

બાબ પહેલા—પરદા પાંચવા.

જાહાંગીરશાહકે મહેલકા દાલાન.

(જાંહાંગીરશાહ અંદેરોમે ફાનુસ લે દાખીલ હોતા હયે—ઔર વોહ સીલ કે જીસકે લીઍ પોખરાજ પરીને ઊસે કહાથા, વોહ ઢુંડતા હયે.)

જીલા (જીંજોટી)

(" મયેતો ના જીવીં મોરી માઇ—મોરી રાધાને બનસી ચુરાઇ—એ રાહા")

જાહાંગીરશાહા:—મયેતો કાંહા ઢુંડું સીલ વોહી,
મોરી આંખોને નીંદભી ખોઈ—મયેતો કાંહાં ઢુંડું

બેચયેનીમે સારી રતીઆં નીકાલી,
મોરી રોરોકે અંખીઆં ભીગોઈ—મયેતો કાંહાં ઢુંડું

હાલત અએસી મોરી બદલ ગઈ,
ન તો બાત કરે મુઝસે કોઈ—મયેતો કાંહા ઢુંડું.

હા ! કલજો પરીને, દીઈથી નીશાની,
વોહી જાએપે સીલ હયે પીછોઇ (સીલ ઉઠાતા હયે)

આહીસ્તાસે કામ કરનાં જાંહાંગીરશાહ,
તેરી માદર હયે મહેલમે સોઈ—મયેતો કાંહાં ઢુંડું.

બર આઈ આજ, મુરાદ મેરી,
કયેસી આએ આહ! ખુશબોઈ—મયેતો કાંહાં ઢુંડું.

(સીલ ઊઠાતેહી ઊસકે અંદર એક સુરંગ નજર આતા હયે જીસમે ઊતરનેકી રાહ સીડી પરસે નજર આતી હયે જાંહાંગીરશાહ અંદર ઊતરતા હયે.)

બાબ પહેલા —પરદા છઠા.

દાદુમીઆંકા બાવરચીખાના.

(સકીના હાતમે એક પીઆલા માહાજુનકા લે દાખીલ હોતી હયે ઉસકી પીછે દાદુમીઆં આહીસ્તાસે આ છુપા ખડા રહેતા હયે.)

ઝીલા (કાફી.)

("અપને શાહાજાદે આલમકે લીએ."—એ રાહા.)

સકીના:—એજી આજ મીલાકે લાઈ હું મયે—એક પીઆલા માહાજુનકા,

દાદુમીઆં:—(બાજુ છુપ કર) એજી આજ ખડા યાંહાં આકે હું મયે—તેરા પીઆસા હું ખુનકા,

સકીના:—જુલેગા ઉઠા—એહ બાપ બુઠા,
દાદુમીઆં:—જુ લઉંગા ઉઠા—એહ ફેંક દઉંગા(બાજુ છુપકર)
સકીના:—વંહી નીંદકા આવેગા ધુનકા
દાદુમીઆં:—વંહી ઢોંગસે લુંગા મયે' ધુનકા—(બાજુ)
હો જી આજ ખડા યાંહાં આકે

સકીના:—ફેર લાઉં અંદર—મેરા દીલબર
દાદુમીઆં:—ફેર કાન લગા—બાતેં સુનકર (બાજુ)
સકીના:—મયે બોલુંગી ભેદ મેરે મનકા.
દાદુમીઆં:—મયે ખીચડા નીકાલું તેરે તનકા—(બાજુ)
હો જી આજ ખડા યાહાં આકે

(દાદુમીઆં બાહેર આકર ખડા હોતા હયે—સકીના ઉસકે હાથમે માહાજુનકા પીઆલા દેતી હયે—વોહ પીકર ઢોંગ કર કર સો રહેતા હયે.)

૫૯.

("સાંગ સખ્યા મી કોઇ જાણે વાટ મલા મીલે ના હો"—એ રાહા.)

સકીના:—સો રહોજી તુમ બુઢે મીઆં, રાજતો અપ હમારા હયે.

રાજતો અપ હમાંરા હયેજી, રાજતો અબ હમારા હયે.

,, :—કાલેખાં તુમ આવો અંદર અબ—બાવાજીતો લેટેરે (વોહ બીડકીમેસે આતા હયે.)

કાલેખાં:—વાહારી મેરી દીલબર પીઆરો—દેખ ખડા યાંહાં પયારા હયે.

દોનો:—સો રહોજી તુમ બુઢે મીઆં રાજતો અબ હમારા હયે.

સકીના:—વકત હમારા આયા હયે વોહ, દોનોકી હો શાદીજી,
કાલેખાં:—તદબીર તુને કયા કીઈ જાની, કયા બતા ઈશારા હયે.

દોનો:—સો રહોજી તુમ બુઢેમીઆં, રાજતો અપ હમારા હયે.

સકીના:—બુઢા મુવા નહી જાને દેતા, ભાગેંગે હમ ચોરીસે,
કાલેખાં:—એહબી અચ્છી રાહ નીકાલી, અજબ મગજ તુમારા હયે,

દોનો:—સો રહોજી તુમ બુઢે મીઆં, રાજતો અબ હમારા હયે.
સકીના:-અમલીકે વોહ ઝાડ તલે તુમ, શામકો આવો કાલેખાં

કાલેખાં:—જલદી જાની મયે આંઉંગા, દીઆ તુઝે દીલ સારા હયે,

દોનો:—સો રહોજી તુમ બુઢે મીઆં, રાજતો અબ હમારા હયે.

સકીના:—મયે પહેનુંગી લહંગા કાલા, હલવાનકી લાલ ચોલીરે,

કાલેખાં:-પગડી પીલી હમ બાંધેંગે, જરકા જીસે કીનારા હયે.
દોનો:-સો રહોજી તુમ બુઢે મીઆં રાજતો અબ હમારા હયે.

સકીના:-દાવની પર ખુબ ધ્યાન રખો તુમ, હરી વોહ ઓઢુંગી મયે,
કાલેખાં:-મીઆં પેહેનેંગે ઉજલા જામા, ઝોક હમારા નયારા હયે.
દોનો:-સો રહોજી તુમ બુઢે મીઆં, રાજતો અબ હમારા હયે.

સકીના:-ભાગેંગે હમ દોનો યાંહાંસે, કરકે નેકાહ ફેર આએંગે,
કાલેખાં:-વાહ વાહ સકીના રંગ હયે જબતો, શાદીકા નકારા હયે
દોનો:-સો રહોજી તુમ બુઢે મીઆં, રાજતો અબ હમારા હયે.

(દોનો ખુશ હો બગલગીર હો જાતે હયે—
દાદુમીઆં ઊઠ ખડા હોતા હયે.)

લાવની.

(" કાન ઊઠાવો બાલોજી આંખે હકીમ આએ તુમ દરમયાંન"—એ રાહ.)

દાદુમીઆં:-નસીબ મેરે ફુટરે લોગો, દેખો તમાશા ઔરતકા,
લડકી નકટી હો ગઈ મેરી, ઉઠાયા પરદા ગયેરતકા.

યારસે મીલકે તેયાર હુઈ હયે, ભાગને યાહાંસે અબ શામકો,
બટા લગાયા ઇસ રંડીને બુઢપનમે મેરે નામકો.

ફુટ ફુટકે સર મેરા એહ, રાત દીનતો હયે દુખતા,
કહા ન સુનતી લડકી મેરા, હયે લડકે મુઝે કહેતી કુત્તા!

મયેને તદબીર ખુબ નીકાલી, ઢુંડકે યારો
સુન લઓ તુમ,
સકીનાકા મયે લીબાસ લઉંગા, બનેગી કાલેખાં
કુલસુમ.

બાંહગા કાલા હરી દાવની ઓર, લાલ પહેનુંગાં
મયે ચોલી,
કુલસુમ પહેનેગી ઉજલા જામા, બાંધેગી પગડી
પીલી.

દાદુમીઆં બન જાયેંગે સકીના, નામમે લટકન
કર નથકા,
લડકી નખટી હો ગઈ મેરી, ઉઠાયા પરદા
ગયેરતકા.
(જાતા હયે.)

આખ પેહલા—પરદા સાતવાં.

એક ભોંયરા.

(જાંહાંગીરશાહ હાતમે ફાનુસ લીએ અંદર ભીતર આતા હયે ઓર મહેલકા નકશો નેગાર દેખ તાજુબ હો બોલતા હયે)

પીલુ—ઠુમરી.

("અરે તનાનારે તનન તનદેરના"—એ રાહ)

જાંહાંગીરશાહ:—અરે રંગીલા, મહેલ રંગીલા!
કાંહાંકા ખજાના એહ ગંજ બેશુમાર,
કીસકા મકાન એહ સજીલા.—
અરે રંગીલા મહેલ રંગીલા.

(એકાએક હીરે ઓર જમરૂદમે મઢી હુઇ આઠ સુરતેં નમુદ હોતી હય)

ગઝલ (સોરઠ)

("અગર મયે બાગબાં હોતા, તો ગુલશનકો લુટા દેતા"—એરાહ.)

જાંહાંગીરશાહ:—મુરતે કીસ તરેહ મુઝકો, એકાએક
એહ નજર આએં,
જમરૂદ ઔર નીલમસે, એહ ઝુલફો અપને ભર આએં.

મુતોં કીઝ કામકે હોંગે, એહ હીરોંમે મઢે જો હયે,
કાંહાં પોશીદા થે આપતક, નીકલ યાંહાં કીસ કદર આએં.

જમીસે એહ હુવે જાહીર, યા જાદુસે હુવે પયેદા,
પેહેલેહીસે યાંહાંહી થેં, યા આસમાંસે મગર આએં.

મીલે ઇનકી ન કયેમત, ગરચે બેચે સુલતનત જેહાંકી,
નઈ રંગત હયે હરએકકી, રખ અનમોલ તાજસર આએ.

આહા પાએસતુનપે એહ, લીખા હયે કયા જરા દેખું,
(પઢકર) "કીએ તુઝકો એહ હયે બખશીશ—મુરાદે તેરી
બર આએ"

અએ જાંહાંગીરશાહ, તું હો શાદાન—મીલા તુઝકો
એહ સારા ગંજ,
તેરે રંજો અલમકે બદલમે, એહ હયે ઉતર આએં.

(પોખરાજ પરી નમુદ હોતી હયે.)

ઝીલા (માલેસરી)

("એજી મનલે ગઈ રાધા પયારી"—એરાહ.)

પોખરાજપરી:—એજી સુનલે, જાંહાંગીરશાહા સુનલે,

માશ અલ્લાના—તોરા હયે સારા,
ધરલે મનધીર—શાહ સુનલે—એજી સુનલે.

આવત હયેરે—વાલીદ મોરા,
જીનકા તાજગીરશાહ સુનલે—એજી સુનલે,

તોટક વૃત.

જીનો—પરીઓ:—આએ આદમજાદમે જીનો પરી,
શાહે જીનકી અભી આવેગી સવારી,
હાજીર દેવો હયે યાંહાં ઔર હુરો ખડી,
મુબારકબાદી દેતે હયે હરઘડી.

આજ આદમકો એહ હયે દીઈ સરવરી,
જામ મતલબકી મકસદસે ભરી,
હીરોંમે મુરતે તુઝે દીઈ હયે મડી
મુબારકબાદી દેતે હયે હર ઘડી.

(શાહેજીન અપને તમામ રસાલે સમેત નમુદ હોતા હયે.)

ગજલ (ભયેરવી.)

("શરારારે અરે બુલબુલ"—એ રાહ)

શાહેજીન:—અગર દરકાર હો તુઝકો, ઔરભી એક મુરતકી,
તો કર એકરાર તું મુઝસે, ફીકોર કર દુર અશરતકી.

તુ રખ દીલ સાફ મલકજાદે દરોગ ગોઇસે દરગુજર,
પકડ મજબુત અએ આદમ, લગામ ખાહીશે શહેવતકી.

તુકર કસદે સફર ઇસઆન, નડર રાહકી મુસીબતસે,
જા લા ઢુંડ એક નાજનીન, યાંહાં પાકીજા સુરતકી.

તેરી બરબાદ હોગી સારી મહેનત રંજ ઔર જુહેમત,
કબુ ગરચે કરેગા, તું નજર ઉસપર મહોબતકી.

હુવા સાયા કબુ નહો, ઉસ ઔરતપે બદ મસ્તાકા,
લગી ન હોવે દામનપર ઉસીકે છીટકી હરકતકી.

અગર એ જુરમ અયેસી તુ, મુઝે લાદેગા ગુલઓજાર,
તોફેર બારંદગી હોગી, મેરી તુઝપર ઇનાએતકી.

ઠુમરી (ભયેરવી.)

("બુંદા બાલા પરોને મેરા તોડ ડાલારે"—એહ રાગ.)

જાંહાંગીરશાંહ—મોરાદીઆ બચન તોએ શાહજીનોકે
બચનભી દીઆ તોએ—પયેમાંભી દીઆ,
મોરા તનમન સારા દીઆ શાહજીનોકે—
મોરાદીઆ.

(સબ ગયેબ હોતે હયે—જાહાંગીરશાહ જાત । હયે.)

તમામ હુવા બાબ પહેલા.

બાબ દુસરા—પરદા પહેલા.

હીંદમેં એક શાહેર—એક કુવા.

(ઊસ શહેરકે કીસી અમીરકી બેટી ગૌહર, અપની સહેલીઆંકે સાથ કુંવેપર પાની ભરનેકે લીએ આતી હયે—એક તરફસે જાંહાંગીરશાહ દાંખીલ હો, એક પથરપે બયેઠ ઊનકા તમાશા દેખતા હયે.)

કાહારવા.

("મોતી મહેલકે બીચરે દરીઆઇકા બંગલા."—એ રાહા.)

સબ;—નીરમલ ભરનકો નીરરે—ગોરી ચાલી કુવનકો,
માથેપે ઘઘરીઆં—હરવા ગરેમે,
અંગ રમાકે અબીરરે—ગોરી ચાલી કુવનકો.
નાગનસે કાલે બાલ ઝુલાવત,
લચકાવત ગોરા સરીરરે—ગોરી ચાલી કુવનકો.

(જાંહાંગીરશાહ ઊસકો દેખતેહી બેખુદ હોતા હયે)

ગઝલ (દેસ.)

(" ગઈ એક બ એક જો હવા પલટ."—એ રાહા)

જાંહાંગીરશાહ:—બુતે અશવગર ફીરકે ઈસ તરફ—જરા જલવા અપના દીખાતી જા,
ગરચે બાતેં હમસે ન કરની હો—નજર હંસકે તોભી મીલાતી જા.
ન તો દમમે મેરે અબ દમ રાહા—ફકત તુઝસે મીલનેકા ગમ રાહા.
શામ તા સહર દીદે નમ રહા—જરા આંખે આકે ઘુલાતી જા.

કહું કીસસે અપના મયે હાલે દીલ—જો કે દીલ
બરોંથે વોહ ગયે બદલ,
મેરા ખાક હયે અબ જીગર એહ જલ-ન તુ
જાનકોભી જલાતી જા.
હમસે મીલના હો ગરચે અએ સનમ—આપહી
મીલલે નહીતો હયેં જાતે હમ,
તુઝસે સંગદીલો હમને દેખે કમ—તુઝે આના
હોતો અબ આતી જા.
જીતેજી ન કીઈ તુને મેહેર ગર—બાદ મરગકે
એહ સીતમ ન કર.
મુવે પરતો મેરી મજાર પર—ગુલોં આકેતોભી
ઉડાતી જા.
અરે ચુપ રહે તું જાંહાંગીરશાહ—ન તું અશક
આખોંસે કર રવાં,
ન કર ઈસ કદર અપના ગમ અયાં—ઉસે કહે, કે
યાંહાં તું ન આતી જા.

(ગૌહરકી નજર ઊસપર ગીરતી હયે..વોહ તાઆજુબ હો દેખતી હયે.)

ગઝલ (જીંજોટી.)

("હોતા હયે કોઈ આનમે અબ કાંમ હમારા"—એ રાહ પર.)

ગૌહર:—કૌન હુસ્નકે ગુલશનકા ખડા ગુલ હયે તરેહદાર,
કીસ કામમે આયા હયે યાંહા હયે કીસકા ઈનતેજાર.
હીંમત હયે અજબ ઈસકી જો આયા હયે યાંહાં તક,
કયા ખૌફકી મેરે નહી એહ રખતા હયે દરકાર.
સજધજ હયે નઈ, ઔર નઈ શાન નયા રંગ,
શયદા હયે હુવા કીસપે, હયે કીસ મરજકા બીમાર,

નરગીસજો ઉઠા આપ નજર ઈસ તરફ કરે,
ગયેરતસે ઉસકી ચશમોમે બસ આ જાએ ખુમ્માર.
ગર દેખે આયેના તાબ, તો ઘભરાવે આફતાબ,
મસ્તીમે આવે કાહે કશાં જોહોરા હો સરશાર.

(જાંહાંગીરશાહ આગે આતા હયે)

હોરી (કાફી)

જાંહાંગીરશાહ—પનહારન નીર દીજોરી,—તેહે લાગી મોહે.

મચકા ન લાજસે નયેના રસીલી—રાણી ભયો
હુંરી ગોરી,

ગૌહર:—જાવો જાવો મોએ નાહી સતાવો—મોરી—આહા
મોરી બહી પનીઆરી.

જાંહાંગીરશાહ—પનહારન નીર દીજોરી,—તેહે લાગી મોહે.

,, રીસ કરો મોપે કાહે કહોજી—કાહે બહી લાલ પીરી,

ગૌહર:—સખીઅન બીચ ન અખીઆં લડાવો—છાંડો—
આંહા છાંડો ગગરીઆં હમારી.

જાંહાંગીરશાહ:—પનહારન નીર દીજોરી,—તેહે લાગી મોહે,

,, જાંહાંગીરશાહ મોએ લાગ કહેરી—કુંવર મયે
હુંરી કુંવારી,

ગૌહર:—નારી યાંહાંકી હું રહેનવારી—ગૌહર—આહ ગૌહર કહે
નગરી સારી.

જાંહાંગીરશાહ—પનહારન નીર દીજોરી,—તેહે લાગી મોહે.

,, દેસ બીદેસ ફીરં ભટકત મયે—દુંડત સોહન નારી

ગૌહર:—સંગ સખીઅનકે કુવનપર આઈ—પાઈ—આહા પાઈ
કછુ રૂપ નયારી.

જાંહાંગીરશાહઃ—પનહારન નીર દીજોરી—તેહે લાગી મોહે.

,, મધવા દીનો મોએ ભર તુને કયેસો—સુધ બુધ લુટી હમારી,

ગોહર;—રસીઆ ન અયેસીબી બતીઆં કરોજી—મયેબી આહા મયેબી બહો મતવારી,

જાંહાંગીરશાહઃ—પનહારન નીર દીજોરી—તેહે લાગી મોહે.

,, નારી બેદરદી તુ નીર ન દેગી—ન છોડું કલેઆં તેહારી,

ગોહરઃ—બે દરદી મોએ ન બાલમાં કહોજી—લાગી આહા લાગી કલીજે કટારી,

જાંહાંગીરશાહઃ—પનહારન નીર દીજોરી—તેહે લાગી મોહે.

,, પ્રેમ રસકે સજની મોએ મધકી—ભરકે પીલાદે કટોરી,

ગોહરઃ—મયે તો મોહન હું દાસ તેહારી—અબતો આહા અબ મયે હું તોસે હારી.

જાંહાંગીરશાહઃ—પનહારન નીર દીજોરી—તેહે લાગી મોહે.

(સારી સહેલીઆં—ગોહરકે પાસ આ ખડી હોતી હયે)

ઠુંમરી—(પીલુ.)

(ચલત પવન મયે સોગઇ અંગના, બચે રંનીઆં લગ ગઇ આંખરેં"—એ રાહ)

ગોહરઃ—હાત પકડ મોરા બંયેચત સાંવરા, મયે પાનીઆ કયેસે લાંઉરે

મારી અખગીઆં—છીની ઘઘરીઆં,
રસીઅનકો ગઠ ડારીરે.

નયેન લડાવત હસ હસ હમસે—સખીઆં કયેસે આંઉંરે

(સબ હસ કર જાતી હયે—ગોહર ઔર જાંહાંગીશાંહ ખડે રહતે હયે')

ઠુમરી-(ખમાચ)

("આજ મોએકો અખીઆં લજાઈ"—એહ રાહ)

ગૌહર:—આજ સગરી સખીઆં હુડાઇરે.
જાતીથી મયે પનીઆં ભરનકો—
મધુરમધ દીનો મોએ ભર રસીઆ.
તોરી સંગતને સખીઆં હુડાઇરે—આજ સગરી.

ગ઼જ઼લ (કાફી)

("જબ તલક હયે જીંદગી યહ દે ઈલાહી કીજીએ"—એ રાહ)

જાંહાંગીરશાહ:—દામમે હમકો ફસાકર ફેર જલાના કયા ભલા.
દાગ઼જો દીલકો લગા, ઉસકા મીટાના કયા ભલા,
ભાગતે હયેં લોગ સારે, દેખ મેરા હાલ એહ,
ઈસ જેહાંમે ગરજીઆ મુઝસા દીવાના કયા ભલા.

સોજ઼ ઔર ફેંગાંઓ જારીસે હંમે હયે કાંમ મુદામ,
હો ગયે મજનું ભલા, અબ જીઈ બચાના કયા ભલા.

રાતભર તેરા તસવ્વુર થા, મુઝે અએ ગુલબદન,
બસ હુઈ હયે અબ સહર, આંખે લગાના કયા ભલા.

જીસ બુતે સંગદીલકે કદમોંકી હયેં ચુંમતે ખાક હમ,
પયેરપે ઉસકે રખા સર તન બચાના કયા ભલા.

ટેકા હમને હયે રખા, તુઝપે ઉમયેદે દીલકા અબ,
લહેરોંસે આંસુકે એહ આતશ બુજાના કયા ભલા.

(બેંખુદ હો ગલેસે લપટાને જાતા હયે-ઈતનેમે એકાએક પોખરાજ પરી નમુદ હોતી હયે-વોહ ગૌહરકો નજ઼રે નહીં આતી)

ધુરપત (ભેબાસ)

પોખરાજપરી:—સૌગંદ શયાનધર' કરો યાદ,
પ્રીતમે પ્રાન જાય–ગયાન ધરો તુમ રાએ,
મનસે હરકી માંગો દાદ—સૌગંદ શયાન.

(એહ સુનતેહી જાંહાંગીરશાહ અપનેકો અટકાતા હયે
ગૌહરે ઊસકા હાત પકડતી હયે)

જીલા–(જગલા.)

("રાત બગીઆંમે બાલમ, મયેના ગઇ.—" એ રાહ.)

ગૌહર:—સાથ ગોરીઓંકે સાજન, ધરતો ગલો–કછુ હમકે
બોલો.—સાથ ગોરીઓંકે.
સંગ કાંમનીઆંકે હટ ન કરોજી.
સાંવરે સજન કાહે હાતકો ન લો.—સાથ ગોરીઓંકે.

(દોનો જાતે હયે)

બાબ દુસરા—પરદા દુસરા.

એક રસ્તા-વર્કત-નીમાશામ.

(એક બડા આમલીકા ઝાડ નજર આતા હયે—દાદુમીઆં ઔરતકે લીબાસમે દાખીલ હોતા હયે, ઔર છુપકર ખડા હોતા હયે કાલેખાં ઝપાટેમે આ ઊસકા હાથ પકડતા હયે, મારે શરમકે મોહ છુપાતા હો, વયેસા ફીરકર દાદુ મીઆં ખડા હોતા હયે, એક તરફસે ચાંદ કી રોશની ઊનપર પડતી હયે.)

લાવની.

(" કબુ આવે રસ ભોગી સૈંઆં મચેતો સારી રેચેન જાગી."—એ રાહા.)

કાલેખાં:—ચલ સાથ મેરે મેરી જાન સકીના, જાકે કરે શાદી,
જાકે કરે શાદી રે; મેરી જાન કરે શાદી—
ચલ સાથ મેરે.
શૌકસે મેરે હાતમે દે અએ પ્યારી હાથ અપના,
ખોલ ઘુંઘટ, ચલ લપટ છબેલી, છોડ પાંચ સાત
અપના;
તેરી યાદ ન કર દાદીરે સકીના, યાંદ ન કર દાદી.
ચલ સાથ મેરે મેરી જાન સકીના, જાકે કરે શાદી.

(દાદુમીઆંકે સાથ ભાગ જાતા હયે.)

(કુલસુમ મરદાને લીબાસમે આતી હયે, ઔર ઝાડકે નીચે બયેઠતી હયે, સકીના બગલમે કપડેકી એક ગઠરી લીએ આતી હયે, ઔર કાલેખાં સમઝ કુલસુમકા હાત પકડતી હયે.)

ઠુમરી.

("તોરી સાંવરી સુરત બાંકે નયેના."—એ રાહા")

સકીના:—ચાલો સજના, ચાલો સજના,

તોરી મોહન સંગાત—ચાલો સજના—

પીછે મયે હું—આપ હો આગે,
શાદીકર ખેલના હસના—તોરી મોહન સંગાત.

માત પીતા સબ છોડકે આઈ,
દીલ મીલા તુમસે રજના—તોરી મોહન સંગાત.

(ફુલસુમકા હાથ પકડ ભાગ જાતી હયે.)

આખ દુસરા—પરદા તીસરા.

ગૌહરકા મકાન.

(એક અએવાનમેં સેજ પલંગપર ગૌહર ઔર જાંહાંગીરશાહ સાથ બયેઠે હયે—જાંહાંગીરશાહ કે ચેહેરેપર ગમગીનકા સાયા પડતા હયે)

ગઝલ (ભયેરવી)

("દીલકે દેનેસે કીસી રાહ મુઝે ઈનકાર નહી—એ રાહા)

ગૌહર:—જાની બોસેકે લીએ હમસે કર તકરાર નહીં—
ક્યા હુવા જો એક દીઆ,
છીનકે લેગેં હમતો આપકે ઈખ્ત્યાર નહી—
લેંગે ફકત ઉનકી મજા.

લબે બાલીનકા ગમ્મ લેનેદે કુછભીતો રસ—
જરા ફીરકે યું હસ.
આહે જનકદામે તેરે હાએ ગયા દીલ એહ ફસ—
હુવા તંગ હાલ મેરા.

શાનો શોખીસે તેરે હોશભી ઉડ જાતી હયે—
આંખે ઝપકાતી હયે,
નરગીસે મખમુરકી અમવાજ જોઈ ખાતી હયે—
હોશમે આવો ભલા.

કાહાર અદાએં હયે તેરી ઔર ગજબ હયે અશવા—
અએ સંગદીલા હોશરૂબા,
કરશમેમે હયે સીતમ, પ્રાતનેસે નખરા ભરા—
નાજતો અલ્લા અલ્લા.

એહી અરમાન દીલમે રખકે મયે મરજાઉંગી—
જાનસે ગુજર જાંઉંગી,
ફરશપે મૌતકે રાહત ન કભુ પાઉંગી—
લુતફો કરમ કર તું જરા.

(જાંહાંગીરશાહા બાજુ મુહ ફેરકરે અંદેશા કરેતા હયે)

ગજલ-(સોરઠ)

("લાગી હયે લગન તુમસે છુડાકોન સકેગા—એ રાહ)

જાંહાંગીરશાહ:—બદમસ્તીકે મયે દેવકો અટકાઉં કીસતરેહ,
નાજુકતરીકો અયેસી મયે ફસાઉં કીસ તરેહ.

ઇસ્કે જમાલો અશવેને માઇલ કીઆ મુઝે,
ખાહીશકા દસ્ત અપના અબ બડાઉં કીસ તરેહ.

આહુએ દીલ હયે દાંમે મહોબ્બતમે મુબતીલા,
સર ઇશ્કકે ફંદેસે ફેર છુડાઉં કીસ તરેહ.

પયેમાન મેરા મુઝસેતો તોડા ન જાયગા,
આહદ શીકાન આલંમમે કહેલાઉં કીસ તરેહ.

આતશદાને સીનેમે ભડકે હયે શોલે શોક,
આબે સાગરસે ઉસકો આપ બુજાઉં કીસ તરેહ.

દીલપે મેરે ગુબાર હયે, યજદાન તું બચા,
અરપે હયેવસકો કબજેમે મયે લાઉં કીસ તરેહ.

કોલો કસમસે મેરે નહીં બાજ આઉંગા,
નીકલા સખુન જબાંસે ફીરાઉં કીસ તરેહ.
(ગૌહર ઉસકો ગમગીન દેખ સમઝાતી હુયે)

ઠુમરી (દેસ.)

("કયેજ રસીઆ પ્રીત કયેસી કીનીરે."—એ રાહ.)

ગૌહર:—નયેન લગીઆં પ્રાન છીન લીનોરે.

મોએ દીન ન રયેન, મન સુખ ન ચયેન,
ભયો બદન ખાક—કછુ સોહન માન—નયેન લગીઆં.

આંસુ ટપકત હયે—આગા અબ ભડકત,
રોએ રહી સારી રાત બહી,

રસ રંગકી મોએ બાત ન ભાવે,
કાહે અખીઆં મોડત—મોએ કરત સયેન--
નયેન લગીઆં.

ઠુમરી (પીલું.)

("ના લીખી સૈઆં પતીઆ આવનકી."—એરાહા.)

જાંહાંગીરશાહ:—ના કહુ સજની, બતીઆં મનકી,
બતીઆં કરત--મોરા જીઅરા જલત હયે,
જાદુઆ ડારે મોએ અખીઆં મોહનકી—
ના કહું સજની.

જીલા.—(જીંજોટી.)

("બનસી બાજીસો મોરા મન બસ ગયોરે."—એ રાહ.)

ગોહુર:—નયેના મારીસો મોરી જાન છીન લીનીરે.
બસી બસી સુરત તોરી મનમેરે.—નયેના મારીસો.

જોરા જોરી, લુટા મન હમરા,
બાવરી બહોત તુંને મોહે કીનીરે.—
બસી બસી સુરત તોરી મનમેરે.—નયેના મારીસો.

(જાંહાંગીરશાહા અંદેશા કરેતા હુવા એક બાજુ જા ખડા હોતા હયે, ગોહરે સરેનીગુન હો સેજપરે ગીરેતી હયે.)

લાવની.

("ફુરસ્ત મજનુકી તૈયારી."—એ રાહા.)

જાંહાંગીરશાહા:—સખ્ત મુશકીલ હયે બીચ આઈ,
જીન પાસ મયેને કસમ ખાઈ.
મોહોબતને મુઝે હયે ઘેરા,
ફીરા સરપે ઇશ્કકા ફેરા.
અગર તોડું બચન મયે મેરા,
એક પલભી ન હો યાંહાં બસેરા.

શયેદા હુવા હયે દીલ મેરા—હુવા શીકીસ્તા બખ્ત;
પેચમે ગયા હું લપટાયા-આફત હયે ગીરી સખ્ત.
હોગી દુનીઆંમે રૂસવાઈ—જીન પાસ મયેને કસમ ખાઈ

દીલમે હમને હયે યેહી ઠાના,
શીકીસ્ત હયેવસસે નહીં આના,
ફકત મોહોબતકા કરેકે બાહાના,

ઇસ્કો શાહેજીન પાસે લે જાના.

દીલ મેરા ગર ટુટેગા—ટુટને દઓ એક બાર,
તાઆમે મયેતો ન હુંગા—ઇસ ખ્વાહીશકે જીનહાર
ન કરૂ ઇશ્કસે આશનાઇ—સખ્ત મુશકીલ હયે ખીચ
આઇ.

(એક તરેફ ખડા હો, શાહે જીનકી અંગોઠી ઘીસતા હુવા બોલતા હયે.)

ગત(—(કાફી.)

જાંહાંગીરશાહ:—તોરી નારો લાયા કુંવારો,
સંગ શાહકે તું આ પોખરાજ પરી.
લાયા મોહન પીઆરી,
મોરા મન ફેર લીઆરી,
પુરા બચન કીઆરી;
સંગ શાહકે તું આ પોખરાજ પરી.

(શાહેજીન પોખરાજ પરી દેવો ઔર જીનો ભિતર આતે હયે.)

("Lucy Kneel"—એ રાહા.)

સબ:—જીઓ જીઓ આદમ—જીઓ અએ શેરમન,
વફા કીઆ પયેમા તુને—બજા લાયા બચન.

શાહેજીન:—હયેવસપે કાબુ પાયા તું અટકાયા અપના દસ્ત,
,, :—મુરાદકા હયે આરાસ્તા કીઆ—તેરે લીએ
તખ્ત.

સબ:—જીઓ જીઓ આદમ—જીઓ અએ શેરમન,
વફા કીઆ પયેમાં તુને—બજાલાયા બચન.

શાહેજીનઃ—રાહલે અપને મુલકકી, તું જલદ અએ નેક અંજામ
,, :—ખુબસુરત એક મુરતકા વાંહાં તું પાએગા ઈનઆમ

સબઃ—જીઓ જીઓ આદમ—જીઓ અએ શેરમન,
વફા કીઆ પયેમાં તુને—બજા લાયા બચન.

સાહેજીનઃ—શાહેજીન હુવા હયે આપસે તેરા ખયેરખાહા,
,, :—પાકદામની એહતેરી દેખ, જાંહાંગીરશાહ.

સબઃ—જીઓ જીઓ આદમ—જીઓ અએ શેરમન,
વફા કીઆ પયેમાં તુને—'બજા લાયા બચન'

(શાહેજીન ઈશારો કરતા હયે કે ફીલ ફૌરે વહીં સેજ પરે સોઈ હુવી ગૌહર ગાએબ હોતી હયે. જીનો દેવો શાહેજીન ઔર પો ખરાજપરી ગાએબ હોતે હયે.)

બાબ દુસરા—પરદા ચોથા.

એક મોહલ્લા.

ઔરતકે પોશાકમે દાદુમીઆં આતા હયે ઊસકો કાલેખ સમઝાતા હુવા આતા હયે)

લાવની.

("પીઆ પીઆ તેરા કઠણ હૈયા, તેરી માલુમ હુઈ મરજી."—એ રાહ.)

કાલેખાંઃ-મોહન પયારી, લીઆ લીઆ, મેરે દીલકો કીઆ અસીર,

જીગર જલાયા, જીઇકો લુટાયા, મનપે ડાલી જંજ઼ીર

બતારી મુખડા, ખોલકે પરદા, ચયેન હો મેરે દીલકો,

પાસ ક઼ાજીકે હો જા રાજી, મુઝસે પરી મીલતું.

ચલોજી દીલબર, ચલોજી મનહર, કરલે અબ શાદી

છુપાતી કયું હયે મુહકોરી પયારી, બોલ જરા જલદી,

બતા સકીના-બોલ-જબાંસે કયા હુઈ હયે તકસીર?

જીગર જલાયા, જીઇકો લુટાયા, મનપે ડાલી જંજીર.

(દાદુમીઆં ઢોંગકર નીચે બયઠે રોએ, વયેસા કરતા હયે, કાલેખ઼ાં ઊસકી આજેજી કરતા હુવા બયેઠતા હયે; ઇતનેમે દુસરી તરફ઼સે કુલસુમ મરદાને પોશાકમે સકીનાકે સાથ આતી હયે—ઊસને અપના મુહ છુપાયા હયે.

કાહારવા.

("તેરા યાર સુબેદાર, તુઝે કાએકી કમી."—એ રાહ.)

સકીના:—નખ઼રેબાજ઼ દીલનવાજ઼, તુઝે કાહેકી ગમી.

મુઝકો ભગાકે લાએ તુમ, યાહાં તક અપને સાથ,

ફ઼ેરકે મુહ કયું ખડે હો જાની, કરતે કયું નહી બાત--
નખ઼રેબાજ઼.

ચુપ ચુપાકે ખ઼ામોશીમે રસ્તા સારા કાટા,

બોલો મીઆંજી દાડીપર કેણે તુમને બાધા ધાટા—
નખ઼રેબાજ઼.

(એક તરેફ઼સે કાલેખાં દાદુમીઆંકે મુહપરસે સાડીકા પલ્લાં નીકાલતા હયે; ઔર દુસરી બાજુપર સકીના કુલસુમકા હાથ ખોલતી હયે. દોનો દાદુમીઆં ઔર કુલસુમ જાહીર હોતે હયે સકીના ઔર કાલેખાં ઘબરાકર તાજુબીસે દેખતે હયે, દાદુમીઆં ઔર કુલસુમ ઊનકો મારતે હયે. વોહ ઇધરસે ઊધર ભાગતે હયે.)

કાહેરવા.

" દેખો દેખો હમારી ચતરાઈજી—" એ રાહ

દાદુમીઆં-કુલસુમ :–(મારકર)ઠોકો દોનોકી કજા આઈજી
કાલેખાં–સકીના:—(ભાગકર)ચમડી એહ ઉતરનેકી બારી
આઈજી,

સકીનાઃ—(સરપટકકર) કાલેખાંકે બદલ મુવા બગોલા
નીકલા,
દાદુમીઆંઃ- (કાલેખાંકો મારકર)કુલસુમ લે જુતી,
કાલેખાં—મેર ઓપરીતો ફુટી.
સકીનાઃ—મેરી કમરકી હડી અરે લચકાઈજી.
દાદુમીઆં–કુલસુમઃ—ઠોકો ઠોકો દોનોકી કજા આઈજી,
કાલેખાં–સકીનાઃ–ચમડી એહ ઉતરનેકી બારી આઈજી!

સકીનાઃ–અરે મેરે અલ્લાહરે, એહ કયા હુવા !
દાદુમીઆંઃ—(મારતા હુયે) તું ઘરમેસે ભાગી!
કાલેખાંઃ—(કાંપકર) રહી આધી જાન બાકી!
સકીનાઃ—ખુદાને એહ કયા સજા દીખલાઈજી.
દાદુમીઆંઃ–કુલસુમઃ—ઠોકો ઠોકો દોનોકી કજા આઈજી
કાલેખાં—સકીનાઃ–ચમડી એહ ઉતરનેકી બારી આઈજી!

સકીના—અમ્મા તું બોલ કુછ, બાવાકો સમજા,
દાદુમીઆંઃ—કુલસુંમ લા લકડી,
કાલેખાંઃ—એહતો તોડેગા હડી!
સકીનાઃ—બસ બસજી આજ બહોત મુકયાં ખાઈજી.
દાદુમીઆં—કુલસુમઃ—ઠોકો ઠોકો દોનોકી કજા આઈજી
સકીના–કાલેખાંઃ–ચમડી એક ઉતરનેકી બારી આઈજી !

સકીના—કાલેખાં પડા અજી બાવાજીકે પાઉં,
દાદુમીઆં:..અરે કાંહાં હયે વોહ સોટા,
કાલેખાં:—ઓહ નીકલેગા આટા !
સકીના:—યું ખા ખાકે માર મુઝે હુઈ વાઈજી,
દાદુમીઆં—કુલસુમ:—ઠોકો ઠોકો દોનોકી કઝા આઈજી.
કાલેખાં:—સકીના:—ચમડી એહ ઉતરનેકી બારી આઈજી.

સકીના:—ભાગો ભાગો કાલેખાં મારસે મરજાઓગે
(વોહ ભાગને જાતા હયે)
દાદુમીઆં:—(કાલેખાંકો માર કર) અજી વાહ
વાજી મુઆ,
કાલેખાં:—ઓહ મુવા મયે મુવા !
સકીનાં:—હાતોંસે મેરે, મુઝપે બલા લાઈજી.
દાદુમીઆં—કુલસુમ:—ઠોકો ઠોકો દોનોકી કઝા આઈજી.
કાલેખાં:—સકીના:—ચમડી એહ ઉતરનેકી બારી આઈજી.

(કાલેખાંકો ખુબ દાદુમીઆં ઔર કુલસુમ મીલ મારતે હયે વોહ
ચીલ્લા કરે ભાગ જાતા હયે—ફેર દોનો સકીનાકો ઘસટ
લે જાતી હયે.)

બાબ દુસરા—પરદા પાંચવા.

ભોઅંરાં.

(તમામ જાગ્એ રોશનીસે મઆમુર હયે. નવ પુતલે ખડે હયે—નવવે પુતલેકે મુહપર બુરકાહ ડાલા હયે—જેહાગીરશાહ અંદર આતા હયે—પોખરાજ પરી, શાહેજીન, દેવો વગયરે નમુદ હોયે હયે.)

ઠુમરી (ભોપાલી)

(સાજન ગરે આએ' અંડી "ડોલેર"—એ રાહ.)

પોખરાજપરીઃ—રાજન ઘર આએ મુખ બોલોરે.
રસકી સુંદરીઆં, ટપકે રસીલી—
ઉઠ ખીલગ તું લેરો,
પીઉસે મીલ જાઓ—રાજન ઘર આએ.

હોરી (કાફી)

શાહેજીનઃ—હોજી યાંહાં બનડેકો લાવો—
સરપે સહેરા પેહનાવો.

હયેવસકો ઇસને જો અપને દખાયા—
એહ તારીફ ઇસકી સુનાવો,
આદમને અપને બચનકો બજાયા—
દોનો, આહા દોનોકે હાત મીલાવો.

હોજી યાંહાં બનડેકો લાવો—
સરપે સહેરા પહેનાવો.

દેખ બશર મેરા ઇનઆમ તુઝકો—
આયેશા ગૌહર કંહી બતાવો.
તેરાહી અબસે એહ બુત હયે જાંહાંગીરશાહ,
ગાઓ, આહા ગાઓ અબ સહેરાતો ગાઓ,

હોજી યાંહાં બનડેકો લાવો—
સરપે સહેરા પહેનાવો.

ગઝલ.

("ચમને કુચએ જાંનાંસે સદા આતી હુએ"—એ રાહ)

જાંહાંગીરશાહ:—બાદ મુદ્દતકે ખુદા ઇસ, બુતકી સવારી દેખી
સુરતે જાંનાંકો આઇનિદાહ પેઆરી દેખી.

બરગે ઉમયેદ ગુલે દીલકે તરો તાંજા હુવે,
ચમને અરમાંમે જબ બાદે બહારી દેખી.

આસ્તાં બોસીકો હંમ આએથે તેરો કાફર,
રાહા બુતખાનેમે હંમને તો તુમહારો દેખી.

એક બ એક તેરા વેસાલ હમકો મયેસ્સર આયા,
હોંશકો અપનીતો યાંહાં સારો સીધારી દેખી.

કામ જીનેસે નથા હીજરમે તેરે જાની,
મૌતકી અપની ફીર આંખોંસે તેઆરી દેખી.

મુરગે દીલ જાકે ફસા, દામમે સૈઆદકે,
જાુલફે મુસલસીલ એહ તેરી જબસે સંવારી દેખી.

હશર તક હો ન જુદાઈ ખુદા હમ દોનોંમે,
શુકર અલ્લાહકે મકસુદકો હમારી દેખી.

(ગ઼ઝ઼લ–દેસ.)

("મેરે બાદ કઇએક સાલકે યારો કલજો વોહ નજર આ ગયે—એ રાહ.)

ગૌહર :—મુઝે યાદ તેરી અએ માહલકા, યાંહાં અબતો લયેલો
નેહારથી,
મેરે નરગીસે દીલમે અબતલક તેરે વસલકી હી
ખુમારથી

યાંહાં લયેલીકા તંગ હાલ થા, મેરા મજનુ
મુઝસે ન આ મીલા,
મુઝે કૈદે બંદમે લા રખા, તેરે દીદકી મયે
બીમારથી.

તેરી દુરીમે થી દીવાની મયે, સુરખ આંખે મેરી
હયે જારીસે,
જાનથી બીઝ઼મીલ તેરી યાદમે, અપસ મરનેકો
મયે તૈયારથી.

જીસ બુતકી તાલાશ મેથે આપ, હુવા આઇને
દાહ ઉસીસે મીલાપ,
વાહાં હીજરમે તુમ રહે તડપ, યાંહા અશમે
નમ મયે બેયારથી.

કહો કાંહાંથે જાની તુમ અબ તલક, કાંહાં દીલપે
ગયેથે નમક છીડક,
ખડે કાંહાંસે આકે હો એક બ એક, તુમહે યાદ
મેરી કુછ યારથી.

ઉડી ગ઼મસે ગૌહરકી શાનથી, આઇ લબપે
રોરોકે જાનજી,

હયે નૌબત અબતો આરામકી, વસ્લે જેહાંગી રઝી ઈનિતેજ઼ારથી.

(દાદુમીઆં કાલેખાંકો મારતા હુવા સકીના ઓર કુલસુમકે સાથ આતા હયે.)

૫૬ (ખમાંચ.)

("ભજતરામ નામ તોરા દાસરે કબીર રે"—એ રાહ)

દાદુમીઆં—કુલસુમ:—શાહ સરફ઼રાજ઼ આજ આપ લીજો દાદ
સકીના—કાલેખ઼ાં:—ઝગડા બડા બઢ ગયા હયે સુન લીજો ફ઼રીઆદ—

દાદુમીઆં:—ક઼ાહબા હયે જો સામને ખડી, હયે નૂામ સકીના,
સકીના—ક઼ાહબા મુઝકો ગર કહોગે, ફ઼ેર ચલેંગે હાત—
દાદુમીઆં—કુલસુમ:—શાહ સરફ઼રાજ઼ આજ આપ લીજો દાદ

કાલેખ઼ાં—સોટે મુઝકો મારે હયે ઓર લુટા મેરા માલ
સકીના—કાલેખાકે પ્યારે મેરે,દો ગીરાએ દાંત—
દાદુમીઆં-કુલસુમ:-શાહ સરફ઼રાજ઼ આજ આપ લીજો દાદ.

દાદુમીઆં:—એહ રંડી ખુદાવંદ ભાગી, ઘરસે મેરે આજ,
સકીના:—ખુદા મુવા ઝુઠા હયે, એહ ખોટી કરતા બાત—

દાદુમીઆં-કુલસુમઃ-શાહ સરફરાજ આજ આપ
લીજો દાદ.

દાદુમીઆં:—એહ કાલી સુરતકે ખખીસને ખાલી કીઆ
ઘર,

કાલેખાંઃ—નાબકાર તોડું કમર ભરકે માર લાત—
દાદુમીઆ:-કુલસુમઃ-શાહ શરફરાજ આજ આપ
લીજો દાદ.

દાદુમીઆં:—ભેજો મેરે ઘરકો સકીનાકો આજ શાહ,
સકીનાઃ—મયેતો રહુંગી ખુદાવંદ કાલેખાંકે સાથ—
દાદુમીઆં-કુલસુમઃ-શાહ સરફરાજ આજ આપ
લીજો દાદ.

બયેત (મરસીઆ)

("રાજા હુ મયે કૈમકા, ઈંદરે હયે મેરા નામ"—એ રાહા.)

જાંહાંગીરશાહઃ—આજકા એહ દીન હયે મુબારીક એ
દીવાનો,

તુમ અપઅપે લઓ સમઝ,એહ હુકમ હયે માનો.

દાદુમીઆં તું હયે મેરા ખાસ બાવરચી,
મયે હું જો આપ ફરમાતા, હો ઉસપે તું રાજી.

કાલેખાંકે સાથ સકીનાકો કર શાદી,
કોઇ ન કહો કીઈ હયે જાંહાંગીરશાહને બેદાદી.

(દાદુમીઆં સકીનાકો કાલેખાંકે હવાલે કરેતા હયે—સબ દેવો,
પરીઓ, જીનો, દાદુમીઆં, જાંહાંગીરશાહા, કાલેખાં, કુલસુમ
સકીના, પોખરાજ પરી જોહર વગયરો ગાતે હયે.)

Air "Ring Ring, the banjo, I like that good old song."

સબ:—રંગ રંગ હયે રસીઆ, રંગીલા આયા આજ,
છેલ છબીલી સજની, કે મનકા લેને રાજ.—રંગ રંગ

સબ આબતો દેવો નાચો, શાદીકી મચી ધુમ,
પરીઆં ઘુંઘરૂ બજાવો, રૂમ ઝુમ ઝુમ ઝુમ ઝુમ--રંગ રંગ

ચંગ મુરદંગકે ઝનકારે, ઝનનન ઝન ઝમકાવો,
ઢોલ નકારે બાજે, બજાકે ધુમ મચાવો—રંગ રંગ

બન બન બન બન બનકે, સીતારો ઉપર મીન,
સુર તાનપે સારંગીકે, મરમર હયે જાતે જીન—રંગ રંગ

ધુમ ધપક ભમભમે, તબલોંકે ઉપર થાપ,
બસ્રીકી બીનક સુનકે કાહાંન રહે હયે કાંપ—રંગ રંગ

ઢોલક રબાબ ઔર સરવત, તાઉસ તંબુરા મુરદંગ,
કાનુન ડફ બંજરી, ઔર બાજે બીન જલ તરંગ-રંગ રંગ

મીલ દેવો પરીઆં સહેરા, ગાઓ કરો સબકાં છક,
ફુલડા રંગીલાં પ્યારા, ફુલ હનકો હો મુબારક—રંગ રંગ

જાંહાંગીરશાહ ઔર ગૌહર.

પોખરાજ પરી — શાહેજીન.

કાલેખાં ઔર સકીના — દાડુમીઆં ઔર કુલસુમ.

દેવોં — પરીઆં.

Grand Transformation Scene.

(પરદા પડતા હયે.

તમામ હુવા ખેલ.

ફુરસદ.

એ નામનું માશીક ચોપાનીઓ
અધવચમાં બાહેર પડેછે. વાંચનાર
ગમત આપવા સારૂ એ મધે દેલ પસ
નિબધો, નાટક, જીન અને પરીનો
સસો. અને એ સીવાએ બીજી પ
સમાવામાં આવે છે.

ઠેકાણું—કુપર કંપણી મેડો ઈસટરી
હોરાબજી જમશેદજીની કંપની, કા

કીંમત, વરસ એકના આંગ્ર
પોસટેજ સાથે રૂ૩॥

સસતે ભાવે ચોપડીઓ વેચ

સુલેમાંની ચમશેહુર, ઈયાને નિર્દોષ
નાંટક પાંચ અંકી ....
લાલા રૂખ, ત્રણ અંકી આપેરા. . .
ખરી મોહબત, ઈયાને ફુલકસુર અ
મ, નાંટક ત્રણ અંકી.........
માઝંદરાનનું તલેસમાતી પુતળું વાસ
વયપાર કોપ.....................
ફીરોજ અને પરીચેહરના નાંટકમાં
ચલાં ગાએણ ....
ફુરસદનાં ગયા સાલનાં બાર અંક.
ઠેકાણું—કુપર કંપની, મેડો ઈસટરી
હોરાબજી જમશેદજીની કંપની, કા